

Strona znajduje się w archiwum.

Gang Olsena nigdy się nie poddaje

Duński Olsen-banden, czyli Gang Olsena był bandą gangsterów, bohaterów popularnego filmu z 1968 roku w reżyserii Knuta Bohwima. Wyjście z więzienia szefa grupy, genialnego Eгона Olsena i jego gorące przywitanie przez współników Benny'ego i Kjelda rozpoczynało niemal każdy odcinek. Następnie Egon przedstawiał kumplom wizję szybkiego wzbogacenia się i perfekcyjny plan akcji.

Myliłby się ten, kto myśli, że akcje gangu Olsena to jedynie wytwór wyobraźni scenarzysty. Były one bowiem odzwierciedleniem życia gospodarczego krajów EWG ze wszystkimi bolączkami, w tym przestępstwami białych kołnierzyków czy handlem informacjami (insider trading). Tak na przykład w jednym z epizodów wpływowi ludzie polityki próbują zbić fortunę na maśle.

„Góra masła” (Mountain of Butter) była niechlubnym epizodem ówczesnej Europy. Komisja Europejska miała zwyczaj interweniowania na rynku produktów rolnych od 1964, dzięki wprowadzaniu programu CAP (Common Agricultural Policy 1962-1968). Jednak na szczyt maślanych gór wspięła się w 1986 roku, kiedy zakupiła ponad 1,2 miliona ton produktu, aby utrzymać jego wysoką cenę. Taka polityka na rynku rolnym spowodowała, że w latach 70. i 80. Brukselę złośliwie kojarzono nie tylko z górami

masła, ale także z jeziorami wina czy morzem mleka.

Wykup i składowanie nadwyżek masła w 1986 roku kosztował europejskiego podatnika 2 miliardy dolarów. Unia musiała zasilić budżet rolny dodatkową kwotą 4,5 miliarda dolarów. Jego sprzedaż do Związku Radzieckiego nie była opłacalna, z powodu załamania rubla. 1/10 zapasów na skutek zbyt długiego przechowywania uległa zepsuciu i musiała zostać utylizowana.

Program CAP pozwalał na subsydia eksportowe, które stały się głównym sposobem pomocy europejskim rolnikom. Przy wdrażaniu tej pomocy Unia nie ustrzegła się pomyłek, na których żerowali spekulanci. Obrazuje to sprawa statku handlowego Kapitan Danilkin, który jest książkowym przykładem zupełnie legalnego "wyzysku handlowego" – jak to określił Brian Gardnem w książce „European agriculture: police, production, and trade”. Sprawa ta miała źródła w bezowocnych próbach europejskich władz utrzymania „mitu wspólnego rynku rolnego”, a w tym także zachowania go w obliczu rosnących różnic między europejskimi walutami.

W maju 1989 roku śledczy z europejskiego sądu kontroli byli zaskoczeni dziwną aktywnością pracowników portu w Hamburgu. W doku czekał potężny wspomniany statek. Podczas gdy nadwyżki towaru, w tym wypadku zboża, wyładowywano na jednym końcu okrętu, na drugim go ponownie ładowano do luków towarowych. Okazało się, że towar miał tylko krótki kontakt z niemiecką ziemią przed jego eksportem do Rosji. Odpowiedzią na dziwne zachowanie w porcie jest fakt, że Unia Europejska** płaciła dodatkowe subsydia w wysokości 17 dolarów za tonę niemieckiego zboża oprócz 98 dolarów za tonę nadwyżki ziarna eksportowanego poza Unię. Komisja nie sprecyzowała, że do kolejne 17 dolarów dodatku za tonę kwalifikuje się zboże, które wyrosło na niemieckiej ziemi. Stąd dostawy ze wszystkich krajów Unii lądowały najpierw w Hamburgu, gdzie otrzymywały certyfikat, że pochodzą z niemieckich portów, czyli de facto z Niemiec.

Kontrowersyjny pomysł Komisji opierał się na pomocy handlarzom produktami rolnymi a nie rolnikom. Dopiero reformy z początku lat 90. wprowadziły bezpośrednie dopłaty dla producentów żywności.

 W odcinku zatytułowanym „Gang Olsena nigdy się nie poddaje” * (1979) Egon Olsen dostaje cynk od maklera – Hallandsena, odsiadującego wyrok za przekręty finansowe. Współwięzień nie tylko dostarcza Egonowi cennych informacji, ale udziela także lekcji zarządzania. Na wolności Gang Olsena kradnie zestawienia finansowe firmy Daninvest, które następnie opublikowane powodują spadek akcji firmy. W zamian otrzymuje większość udziałów domu towarowego Magasin du nord*** W tym odcinku grupa okrada też skarbiec w podziemiach gmachu Unii Europejskiej w Brukseli. Jak zwykle, mimo genialnego planu, przy niedoceniu wpływowych ludzi, Egon ponownie ląduje za kratkami.

Odwieczny wróg Olsena – nadinspektor Jensen - poucza młodszego kolegę inspektora Holma: „Jedyną rzeczą, jaką może zrobić policja w zetknięciu z poważnymi przestępcami, jest zaoferowanie im pomocy”.

* oryginalny tytuł - *Olsen-Banden overgiver sig aldrig*

**Unia Europejska, związek państw europejskich, utworzony w 1993 roku na mocy Traktatu z Maastricht przez państwa-członków Wspólnot Europejskich - Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Belgia, Dania, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Włochy, Wielka Brytania)

*** Magasin du nord - najpopularniejszy dom handlowy w Danii, mieści się przy Kongens Nytorv 13 w Kopenhadze

Źródła: *en.allexperts.com; nytimes.com(22.01.2009); capreform.eu; ec.europa.eu; eur-lex.europa.e; timesonline.co.uk; blockbuster.com; European agriculture: policies, production, and trade Aut. Brian Gardnem, wyd. Routledge 1996; pl.wikipedia.org; wcities.com*